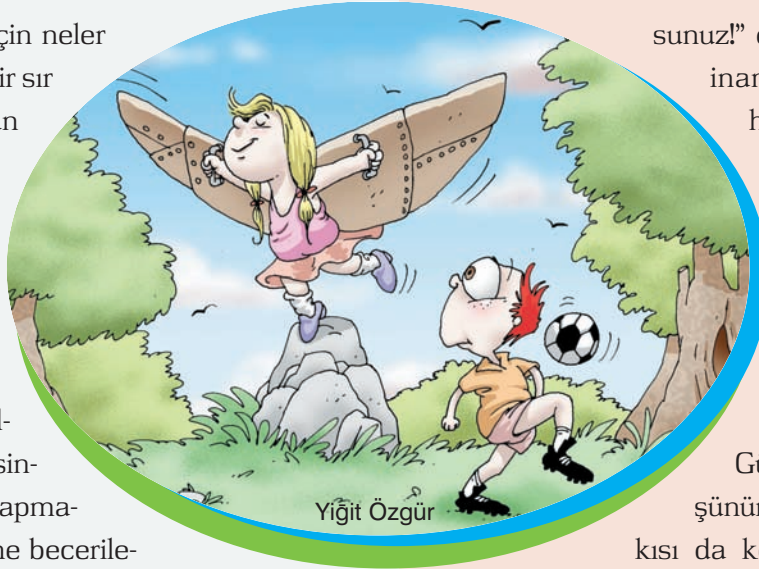

Yaratıcı Düşün, Buluş Yap!

Öyle bir buluş yapmak istiyorum ki... Buluşum, dünyayı değiştirsin! Yaşamı kolaylaştırsın. Herkes, “Bu ne olağanüstü bir düşünce!” desin. Tüm bunlar size nasıl geliyor? Bunları okuyunca heyecanlanıyor musunuz? Yoksa, burun mu kıvrıyorsunuz? Belki de dünyayı değiştirecek bir buluş yapabileceğinize inanmıyorsunuz. Öyleyse çok ama çok yanılıyorsunuz. Birincisi, bugüne kadar yapılan buluşların hepsi dünyayı değiştirdi, yaşamı kolaylaştırdı. Ortaya çıkan düşüncelerin hepsi olağanüstüydü. İkincisi, herkes buluş yapabilir. Ama herkes!..

Buluş yapmak için neler yapılması gerektiği bir sır değil! Ortada bir sorun olacak. Sonra da bu soruna çözüm yolları arayacaksınız. Buraya kadar her şey kolay! Kolay olmayan, özgün ve yeni bir düşünce bulmak! Bunun da üstesinden gelebilirsiniz. Yapmanız gereken, düşünme becerilerinizi, özellikle yaratıcı düşünme becerilerinizi geliştirecek çok sayıda etkinliğe katılmak! İşte sihirli sözcüklerimiz: “yaratıcı düşünmek”. Yaratıcı düşünmek denince aklınıza neler geliyor? Yeni bir düşünce ortaya atmak. Başka bir deyişle, iki düşünceyi, daha önce olmadığı bir şekilde birleştirmek. Bir konuya farklı bir bakış açısıyla, yeni bir yaklaşımla bakabilmek. Bir sorunu çözmek! Bunların hepsi olabilir. Üstelik, “siz de çok oluyor-

sunuz!” diyeceksiniz ama ister inanın, ister inanmayın herkes yaratıcı düşünebilir. Ama herkes!..

Şunu hep gözlemliyoruz. Bazıları “ben yaratıcı düşümem” deyip işin içinden çıkıyor. Orada durun bakalım!

Gündelik yaşamınızı düşünün. Sırt çantanızın iki askısı da koptu! Bunları birbirine

bağlamayı düşünmediniz mi? Belki de kurşunkaleminizin boyu o kadar kısaldı ki kullanmakta zorluk çektiniz. Kullanılmaz durumdaki gazlı boya kaleminin plastik borusunu çıkarıp kaleminize takmadınız mı? Hiç mi düş kurmadınız? Dağınık odanızı toplamanın, ödevleri kolayca yapmanın, daha hızlı koşmanın, ağaca çıkmanın ya da uçmanın yollarını aramadınız mı? Kimbilir, daha hatırlayamadığımız ne yaratıcı düşünceleriniz oldu?

Bazıları da hemen her istediğinin anında olmasını istiyor. “Yaratıcı düşüneceğim” deyince bunu yapabileceğini sanıyor. Ne yazık ki, çalışmadan, çaba göstermeden, üzerinde kafa patlatmadan, yorulmadan yeni ve özgün bir düşünce ortaya çıkmıyor. Peki, nasıl yaratıcı düşüneceğiz? Elbette yaratıcı düşünme becerilerimizi geliştirmenin yolları var. Hem de pek çok!

İlişki kur! Çevrenizdeki eşyalara bakın ve bunlar arasında ilişki kurmaya çalışın. Birbirine yakın nesneler arasında ilişki kurmak kolaydır. Örneğin, birer kırtasiye malzemesi olan silgi ve kalem birleştirilerek silgili kalem ortaya çıkmıştır. Daha zor olan birbirine uzak nesneler arasında ilişki kurmaktır. Saati, yalnızca zamanı değil; sıcaklığı, deniz seviyesinden yüksekliği ya da yönü gösterecek şekilde kullanmak akıllıca değil mi?

Değiştir! Çevrenizdeki eşyaları değiştirmeye çalışın. Örneğin, kaleminizin boyunu uzatmak ne işe yarar? Bir bardak ne kadar küçülebilir? İki kişinin giyebileceği bir tişört yapılamaz mı? Mayo tek ya da iki parçalıdır. Üç parçalı bir mayo üretilebilir mi? Ağaçlardan elde edilen kâğıt yerine ne kullanılabilir? En büyük ama en hafif çikolata nasıl yapılabilir?

İşlevini değiştir! Nesneleri küçültüp büyütüp, daraltıp genişleterek değiştirebileceğiniz gibi bunların işlevlerini de değiştirebilirsiniz. Tükenmez kalemin içindeki tel yayı düşünün. Bu yayın bir benzerinin, spiral defterinizin sayfalarını bir arada tutmayı sağladığını hatırlayın. Peki, balon başka ne iş kullanılabilir? Bardak, su içmek dışında ne işe yarar?

Sorun çöz!

Gündelik yaşamda karşılaştığınız ve karşılaşmadığınız sorunlara çözümler bulmaya çalışın. Yağmur yağdığında saçınızın ıslanmasını nasıl önleyebilirsiniz? Cebinize koyduğunuz çikolata eriyebilir. Bunun erimemesi için ne yapılabilir? Bunlar karşılaşılabileceğimiz sorunlar. Belki de hiç karşılaşmayacağınız sorunları kendiniz üretebilirsiniz. Ya okuma yazma bilmeseydiniz, nasıl alışveriş ederdiniz? Ya yerçekimi daha fazla olsaydı, nasıl yürürdünüz? Küçük kutu büyük kutunun içine girer. Peki, büyük kutu küçükün içine nasıl girer?

Uyarla ya da esinlen! Çevrenizi dikkatle gözlemleyin. Gördüğünüz nesnelerin özelliklerine dikkat edin. Bu özelliklerin başka bir alanda işe yarayıp yaramayacağını düşünün. Örneğin, örümceklerin ağ örmek için ürettikleri ipek, hem hafif ve esnek hem de çelik kadar sağlamdır. Bu ipeğin moleküler yapısı öğrenilirse hafif, esnek ve sağlam yeni malzemeler üretilebilir. Çok iyi yüzücü oldukları bilinen köpekbalıklarının derileri taklit edilerek yüzücü mayoları yapılabilir.

Basitleştir! Çevrenizdeki nesnelere bakın ve bunların nasıl daha az parçalı olabileceğini düşünün. Örneğin saat, kolda kayıtsız nasıl durabilir? Kulpu olmadan bardak nasıl kolay tutulabilir? Kolu olmadan kapıyı nasıl açarız?

Bu yolları deneyin. Bakalım düşünme becerilerinizde ne gibi değişiklikler olacak? Ancak, şunları da unutmayın. Yeni ve özgün bir düşünce bulabileceğinize önce kendiniz inanın. Çevrenizi sorgulayın. Çılgın şeyler düşünmekten, farklı bakmaktan korkmayın. Cesur olun. Düş kurmaktansa hiç vazgeçmeyin.

Tuğba Can